

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: «Άμεση στήριξη του εισοδήματος των καστανοκαλλιεργητών που καταρρέει εξαιτίας της σφήκας και της φαιάς σήψης της καστανιάς.»

Ο Βουλευτής Λάρισας Κόκκαλης Βασίλειος καταθέτει προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως Αναφορά το υπ.αρ.14451/22-11-2023 έγγραφο του Δημάρχου Αγιάς κ. Αντώνη Γκουντάρα με θέμα: «Οικονομική στήριξη των καστανοκαλλιεργητών για την αντιμετώπιση της απώλειας εισοδήματος που προκαλείται από την σφήκα και την φαιά σήψη της καστανιάς».

Αναφέρεται ότι οι δύο ασθένειες , η σφήκα της καστανιάς *Dryocosmus kuriphilus* (Hymenoptera, Cynipidae) και η φαιά σήψη του κάστανου που οφείλεται στον μύκητα *Gnomoniopsis smithogilvyi*, «όχι μόνο έχουν μειώσει το εισόδημα των καστανοκαλλιεργητών αλλά μπορεί να οδηγήσουν μέχρι και σε πλήρη εξάλειψη της καλλιέργειας και ξήρανση των καστανοπεριβόλλων και καστανοδασών της Ελλάδας.»

Επισημαίνεται το γεγονός ότι «Η ζημιά που προκαλούν οι δυο παραπάνω ασθένειες έχουν επιφέρει μείωση του εισοδήματος των καστανοκαλλιεργητών, που αγγίζει σε ορισμένες περιοχές όπου η προσβολή είναι έντονη, το 70% έως 80%.»

Ζητείται «η οικονομική στήριξη των καστανοκαλλιεργητών με στρεμματική ενίσχυση τουλάχιστον για 5 χρόνια (με αξιολόγηση ανά έτος), εξετάζοντας παράλληλα το σύστημα ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην γειτονική Ιταλία, μέχρι να αντιμετωπισθούν οι δυο παραπάνω ασθένειες», ώστε «να προστατευτεί το εισόδημα των κατοίκων των ορεινών οικισμών της χώρας, να διατηρηθεί το βιοτικό τους επίπεδο και να συγκρατήσουμε τους νέους στα χωριά τους.»

Επισυνάπτεται η σχετική επιστολή.

Παρακαλούμε για τις άμεσες και δέουσες ενέργειες του Υπουργείου για την άμεση επίλυση και δρομολόγηση των ανωτέρων και σχετική ενημέρωση μας.

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2023

Ο καταθετών Βουλευτής
Κόκκαλης Βασίλειος

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση: Μεταξοχώρι Αγιάς
Ταχ. Κώδικας: 400 03
Πληροφορίες: Παπακώστας Δημ.
Τηλέφωνο: 24940 24513
Fax: 24940 22351
Email : dp@evrimenon.gr

**Αγιά: 22/11/2023
Α.Π.: 14451**

Προς:
1.Γραφείο Πρωθυπουργού της Ελλάδας
Κον Μητσotάκη Κυριάκο
Email: primeminister@primeminister.gr

**2.Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης &
Τροφίμων**
Κον Αυγενάκη Λευτέρη,
Ταχ. Δ/ση: Αχαρνών 2, Αθήνα
Τ.Κ.: 10176
ΤΗΛ: 2102124000
Email: minister-mailbox@hq.minagric.gr

ΚΟΙΝ.
Ως Πίνακα Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Οικονομική στήριξη των καστανοκαλλιεργητών για την αντιμετώπιση της απώλειας εισοδήματος που προκαλείται από την σφήκα και την φαιά σήψη της καστανιάς.

Η καλλιέργεια της καστανιάς, η οποία είναι ένα από τα σημαντικότερα είδη της ελληνικής χλωρίδας, αποτελεί μια σπουδαία αγροδασοπονική παραγωγική δραστηριότητα που στηρίζει τις τοπικές οικονομίες όλων των ορεινών περιοχών της Ελλάδας.

Σε πολλές χώρες, ως γνωστόν, το κάστανο θεωρείται υποκατάστατο πολλών ξηρών καρπών, σιτηρών ακόμη και της πατάτας. Το κάστανο είναι απαλλαγμένο από λιπαρά συστατικά, εμπεριέχει μεγάλες ποσότητες από σύνθετους υδατάνθρακες που αποτελούν πηγή ενέργειας και περιέχει μεγάλη ποσότητα Βιταμίνης C (40,2 mg / 100gr). Επιπλέον το αλεύρι κάστανου είναι απαλλαγμένο από την γλουτένη και αποτελεί χρήσιμη τροφή σε άτομα που πάσχουν από Κούλιοκάκη.

Η αύξηση της παραγωγής κάστανου τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, η οποία εκτιμάται σε 34.000 τόνους περίπου ετησίως, (σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας F.A.O.) σε συνδυασμό με την βιολογική

καθαρότητα του ελληνικού προϊόντος, οδήγησε σε αύξηση των εξαγωγών κυρίως προς την Ιταλία και τις ΗΠΑ με τις τιμές του παραγωγού να κυμαίνονται από 1,5 € έως 3,8 € ανάλογα με την ποιότητα και το μέγεθος του καρπού.

Στην χώρα μας, το σύνολο σχεδόν των παραγομένων καστώνων καταναλώνεται ως ψητό ή βραστό με ένα πολύ μικρό ποσοστό να διατίθεται στην αγορά ως *marques glaces*. Προσπάθειες όμως, γίνονται και από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και τις ομάδες παραγωγών που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια για μεταποίηση και τυποποίηση του κάστανου κάτι εντελώς άγνωστο στην χώρα μας μέχρι σήμερα. Τα προϊόντα που προκύπτουν από την μεταποίηση του κάστανου είναι η φαρίνα, ο πουρές και η κρέμα, ηδύποτα και η εξαιρετική μπίρα με κάστανο που παράγεται από τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Μελιβοίας του Δήμου Αγιάς σε συνεργασία με την τοπική μικροζυθοποιία "Πηνειός". Παρασκευάζεται επίσης γλυκό κουταλιού και μαρμελάδα από κάστανο κυρίως σε περιοχές του Πηλίου, του Καρπενησίου και του Κισσάβου, ενισχύοντας έτσι την απασχόληση των γυναικών και το εισόδημα των μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων των ορεινών αυτών περιοχών, ενώ τα τελευταία χρόνια το κάστανο αποτελεί ένα από τα βασικά συστατικά στις κουζίνες των εστιατορίων της περιοχής μας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα διοικητικά όρια του Δήμου Αγιάς έχουν ιδρυθεί, τα τελευταία χρόνια, στους ορεινούς οικισμούς τρεις αγροτικοί - μεταποιητικοί συνεταιρισμοί με κύριο προϊόν παραγωγής και εμπορίας το κάστανο.

Δεν πρέπει να παραβλέψουμε τέλος, την παραγωγή έμμεσων αγαθών και ωφελειών από τα καστανοδάση και τα καστανοπερίβολα, όπως είναι η ανάπτυξη του αγροτουρισμού και της αναψυχής. Έτσι στους ορεινούς αυτούς οικισμούς διοργανώνονται γιορτές και εκδηλώσεις, με στόχο να αναδείξουν τη μεγάλη θρεπτική αξία και τις τεράστιες δυνατότητες εμπορικής εκμετάλλευσής του κάστανου με πλήθος κόσμου να τις επισκέπτεται απ' όλη την Ελλάδα. Περιοχές όπου διοργανώνονται τέτοιες γιορτές είναι το Πήλιο, το Πάικο, το Καρπενήσι, η Καστανίτσα Αρκαδίας, ο Πάρνωνας, τα Χανιά, η Άρτα, η Λέσβος, το Λιβάδι Θέρμης, ενώ στον Δήμο Αγιάς αντίστοιχες γιορτές διοργανώνονται στις κοινότητες Μελιβοίας, Σκήτης και Καρίτσας.

Παρόλη την σημαντικότητα της καλλιέργειας του κάστανου για την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς εισοδήματος των κατοίκων των ορεινών χωριών της πατρίδας μας, θεωρούμε ότι δεν έχει δοθεί από την πολιτεία η αναγκαία σημασία και στήριξη στους καστανοπαραγωγούς.

Θα αναφερθούμε εδώ, σε δυο σημαντικές ασθένειες και προσβολές που αντιμετωπίζει η καλλιέργεια του κάστανου και που τα τελευταία χρόνια όχι μόνο έχουν μειώσει το εισόδημα των καστανοκαλλιεργητών αλλά μπορεί να οδηγήσουν μέχρι και σε πλήρη εξάλειψη της καλλιέργειας και ξήρανση των καστανοπεριβόλων και καστανοδασών της Ελλάδας.

Η πρώτη ασθένεια είναι η σφήκα της καστανιάς *Dryocosmus kuriphilus* (Hymenoptera, Cynipidae), η οποία αποτελεί έναν από τους βασικότερους εχθρούς της καστανιάς σε παγκόσμια κλίμακα, καθώς προσβάλει κατά αποκλειστικότητα τα διάφορα είδη του γένους *Castanea* οδηγώντας σε φαινόμενα νέκρωσης και υποχώρησης των δασών. Στην Ελλάδα εντοπίστηκε για πρώτη φορά το 2014, στην περιοχή της Άνω Μηλιάς (Ν. Πιερίας), μετά από ελέγχους που διεξήχθησαν στα πλαίσια του προγράμματος των επίσημων επισκοπήσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας. Στα χρόνια που ακολούθησαν, η σφήκα της καστανιάς εξαπλώθηκε ταχύτατα σχεδόν σε όλες τις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας όπου αναπτύσσεται η καστανιά (καστανεώνες και φυσικά δάση).

Από το 2018 μέχρι και σήμερα το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (ΕΛΓΟ Δήμητρα) με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Ηπείρου και Θεσσαλίας υλοποιεί πρόγραμμα βιολογικής καταπολέμησης της σφήκας της καστανιάς με τα αποτελέσματα να είναι αισιόδοξα και να δείχνουν ότι τα επόμενα χρόνια η σφήκα της καστανιάς σταδιακά θα τεθεί υπό έλεγχο. Αντίστοιχο πρόγραμμα καταπολέμησης της σφήκας της καστανιάς υλοποίησε και ο Δήμος μας με χρηματοδότηση από το ΥΠΕΝ, Μέτρο 8.3 του ΠΑΑ 2014 - 2020.

Η δεύτερη είναι η ασθένεια που οφείλεται στον μύκητα *Gnomoniopsis smithogilvyi*, γνωστή ως φαιά σήψη του κάστανου που καταγράφηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2015 από το εργαστήριο της Δασικής παθολογίας και Μυκητολογίας του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης στην περιοχή της Πιερίας και θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα αναδυόμενα και καταστροφικά παθογόνα σε όλη την Ευρώπη. Ο μύκητας *G. smithogilvyi*, απαντάται ως ενδόφυτο στους βλαστούς της καστανιάς και για άγνωστα μέχρι στιγμής αίτια μετατρέπεται σε παρασιτικό μύκητα που προσβάλει το κάστανο και το καθιστά μη εμπορεύσιμο. Το συγκεκριμένο παθογόνο προσβάλει το ενδοσπέρμιο και καθιστά τους καρπούς μη εμπορεύσιμους, αφού το εσωτερικό των προσβεβλημένων καστώνων (ψίχα) χάνει τη συνοχή του και

εμφανίζει μια σπογγώδη όψη. Το πρόβλημα εντείνεται ακόμη περισσότερο καθώς τα προσβεβλημένα κάστανα δεν μπορούν να εντοπιστούν κατά τη διαλογή και μόλις οι έμποροι διαπιστώσουν την ύπαρξη τέτοιων καρπών μέσα σε ποσότητα προϊόντος, αρνούνται να προβούν σε αγορά.

Οι παραπάνω οργανισμοί αν δεν διαχειριστούν άμεσα σύμφωνα με τα μέτρα της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (Commission Decision 2006/464/CE, 2014/690/EU, Council Directive 2000/29/EC) είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσουν όπως αναφέρθηκε εκτεταμένα προβλήματα στους καστανεώνες και στα φυσικά δάση καστανιάς που μπορεί να οδηγήσουν σε φαινόμενα νέκρωσης και υποχώρησης των δασών με ότι αυτό συνεπάγεται στην διατήρηση των καστανοδασών, των καστανοπεριβόλων, της βιοποικιλότητας και της τοπικής οικονομίας των ορεινών οικισμών.

Η ζημιά που προκαλούν οι δυο παραπάνω ασθένειες έχουν επιφέρει μείωση του εισοδήματος των καστανοκαλλιεργητών, που αγγίζει σε ορισμένες περιοχές όπου η προσβολή είναι έντονη, το 70% έως 80%.

Προκειμένου να προστατευτεί το εισόδημα των κατοίκων των ορεινών οικισμών της χώρας, να διατηρηθεί το βιοτικό τους επίπεδο και να συγκρατήσουμε τους νέους στα χωριά τους,

πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητη η οικονομική στήριξη των καστανοκαλλιεργητών με στρεμματική ενίσχυση τουλάχιστον για 5 χρόνια (με αξιολόγηση ανά έτος), εξετάζοντας παράλληλα το σύστημα ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην γειτονική Ιταλία, μέχρι να αντιμετωπισθούν οι δυο παραπάνω ασθένειες.

Με εκτίμηση

Ο Δήμαρχος Αγιάς

Αντώνης Γκουντάρας

Πίνακας Αποδεκτών:

1. ΠΡΟΕΔΡΟ ΣΥΡΙΖΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ
Κον.: Κασσελάκη Στέφανο
Email: Proedros@syriza.gr

2. ΠΡΟΕΔΡΟ ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Κον.: Ανδρουλάκη Νικόλαο
Email: grammateas@pasok.gr

3. ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Κ.Κ.Ε.

Κον.: Κουτσούμπα Δημήτριο

Email: mailbox@kke.gr / kke@parliament.gr

4. ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

Κέλλας Χρήστος / kellas.xristos@gmail.com

Καπετάνος Χρήστος / c_kapetanos@yahoo.gr

Χαρακόπουλος Μάξιμος / maximos@parliament.gr

Κόκκαλης Βασίλειος / vkokkalhs@gmail.com

Λιακούλη Ευαγγελία / eliakouli@gmail.com

Λαμπρούλης Γεώργιος / kke@parliament.gr / lab_giorgos@hotmail.gr

Φλώρος Κων/νος / press@vouliwatch.gr

Ρούντας Γεώργιος / info@nikh.gr

5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Κον.: Αγοραστό Κων/νο

Email: periferiarxis@thessaly.gov.gr

6. ΝΕΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Κον.: Κουρέτα Δημήτριο

Email: dkouret@gmail.com

7. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ – ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Κον.: Τζανακούλη Κων/νο

Email: grammateas@apdthest.gov.gr

8. ΠΡΟΕΔΡΟ ΕΛΓΑ

Κον.: Λυκουρέντζο Ανδρέα

Email: gmanagement@elga.gr

9. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΕΛΓΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

Κον.: Σπυρόπουλο Σπύρο

Email: gmanagement@elga.gr

10. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

Κον.: Καλφούντζο Παναγιώτη

Email: agroikon.ktin.lar@thessaly.gov.gr